

	Силабус освітнього компоненту «ЗБРОЙНА БОРОТБА ЗА УКАЇНСЬКУ ДЕРЖАВНІСТЬ (1917-1921 РОКИ) Галузь знань: <i>А Освіта, В Культура, мистецтво та гуманітарні науки, С. Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини</i> Спеціальності: <i>А 4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта), В9 Історія та археологія, С2 Політологія</i> Освітні програми: <i>Середня освіта (Історія), Історія, Політологія (мова навчання – українська)</i> Рівень вищої освіти: другий (магістерський) Рік навчання: 2025-2026 Семестр: 2
Структурний підрозділ	Кафедра історії України, історичний факультет
Викладач 	ПІБ: Олійник Сергій Васильович Посада: доцент кафедри історії України Науковий ступінь: кандидат історичних наук Вчене звання: доцент E-mail: oliinyk.serhii@kpnu.edu.ua Робоче місце: навчальний корпус №2 (вул. Татарська, 14), кафедра історії України. Профайл викладача: https://histua.kpnu.edu.ua/serhii-vasylovych-oliinyk/ ORCID: https://orcid.org/0000-0002-9130-1575
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=25868
Статус дисципліни	Вибірковий освітній компонент
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / години	4 кредитів ЄКТС / 120 год.
Мова викладання	Українська
Форми навчання	Очна, заочна

Політика дисципліни

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. (URL: <http://surl.li/tzbko>).

Відвідування занять. Очікується, що всі студенти відвідають лекційні та семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

«Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка» (UR: <https://surl.li/objtnx>). Якщо здобувач не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0, 1, 2, 3, отримані на навчальних заняттях, виконав завдання самостійної роботи та модульної контрольної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Пропущені заняття здобувач має відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за семінарські заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12). Очікується, що здобувачі поступово відпрацьовуватимуть пропущені заняття й завершать цей процес вчасно (до останнього аудиторного заняття з дисципліни). Відпрацювання лекційного заняття передбачає знання здобувачем теоретичних питань плану. Відпрацювання пропущеного семінарського заняття передбачає опанування теоретичних питань плану заняття. Очікується, що здобувачі не будуть запізнюватися на заняття, а мобільні телефони під час занять використовуватимуть лише з освітньою метою. Під час організації занять з використанням технологій дистанційного навчання очікується, що здобувач працюватиме на заняттях (з використанням платформ для відеоконференцій) з увімкненою вебкамерою.

Неформальна освіта. У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та/або інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно «Порядку визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)», зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі).

(URL: <https://surl.li/kqfrt>)

Що будемо вивчати?	Мета курсу полягає у наданні необхідних знань здобувачам вищої освіти з історії збройної боротьби за українську державність у 1917-1921 роках, не лише теоретичного, а й практичного змісту, які б вони змогли застосувати в дослідницьких і викладацьких цілях в освітніх закладах різного типу. Структурно програма передбачає ознайомлення здобувачів вищої освіти з сучасними концепціями та теоретичними підходами до вивчення історії збройної боротьби за українську державність у 1917-1921 роках; з'ясування її періодизації; подання системного фактичного матеріалу; продовження розвитку навичок роботи з джерелами, науковою та навчальною літературою та вміння застосовувати їх у практичній роботі.
Чому це треба вивчати?	Навчальна дисципліна забезпечує формування цілісних і системних знань, конкретно-історичного матеріалу з історії збройної боротьби за українську державність в 1917-1921 років, оволодіння методами історичного аналізу, наукового пошуку з метою використання їх у професійній діяльності.
Яких результатів можна досягнути?	• Розуміння потреби і специфіки історії збройної боротьби за українську державність у 1917-1921 роках для сучасної наукової і освітньої сфери України, підвищення рівня історичної свідомості її громадян. • Виявлення необхідного обсягу джерельної та історіографічної бази з конкретних проблем, і в цілому, збройної боротьби за українську державність у 1917-1921 роках. • Наявність глибоких і обґрунтованих знань з означеної проблеми її основних подій та фактів. • Критичне усвідомлення зв'язків між теперішніми подіями та минулими процесами. • Розширення і поглиблення володіння науково-термінологічним апаратом, означеннями, поняттями. • Уміння робити об'єктивні оцінки подій збройної боротьби а українську державність у 1917-1921 роках та використовувати їх в практичному застосуванні в ході дискусій, обміну думками, науково-освітній діяльності.
Як можна використовувати набуті знання та уміння?	Набуті знання та уміння уможливають становлення та розвиток професійних якостей історика та сформулюють умови для якісної його фахової реалізації. Майбутні фахівці зможуть вільно оперувати історичним матеріалом, аналізувати події та факти минулого, зокрема ті, що стосуються збройної боротьби за українську державність в 1917-1921 роках, формувати причинно-наслідкові зв'язки, критично оцінювати результати історичних подій, об'єктивні та суб'єктивні чинники, які впливали на історичний процес.

Зміст дисципліни	Вступ. Історіографія та джерельна база. Військова політика Української Центральної Ради. Українізація війська. Перша війна УНР з радянською росією. Селянський повстанський рух. Вільне козацтво. Військова політика Української Держави. Військова політика ЗУНР. УГА. Українсько-польська війна 1918-1919 років. Антигетьманське повстання. Військова політика Другої УНР (Директорії). Друга війна УНР з радянською росією. Повстанська стихія. Махновці. «Холодноярівська республіка». Війна УНР зі ЗСПР. Перший зимовий похід. Українсько-польський воєнно-політичний союз. Війна з радянською росією 1920 року. Повстанський рух 1921 року. Другий зимовий похід.
Методи навчання	Словесні, наочні методи: лекція, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, диспут, мозкова атака, робота з історичними джерелами, новітньою історичною літературою, інтернетними публікаціями та матеріалами вебсайтів, створення й демонстрування презентацій; технології дистанційного навчання.
Інформаційне забезпечення	Основна література: 1. Бережинський В.Г. Військова організація основних українських державних формувань; [Акад. Збройн. Сил України]. Київ, 1995. Ч.3. 39 с. 2. Військове будівництво в Україні у XX столітті: історичний нарис, події, портрети / [За заг. ред. Кузьмука О. І.]. Київ: Ін юре, 2001. 448 с 3. Голубко В. Армія Української Народної Республіки 1917-1918. Утворення та боротьба за державність. Львів: Кальварія, 1997. 275 с 4. Завальнюк О. М., Олійник С. В. Українська Галицька армія на Поділлі (липень 1919- травень 1920 рр.): Монографія. Вид. 2-е, доп. і перероб. Кам'янець-Подільський, 2013. 292 с 5. Історія українського війська (1917-1995) / В. Гриневич, Л. Гриневич, Р. Колісник та ін. [Упоряд. Я. Дашкевич]. Львів: Світ, 1996. 840 с 6. Історія українського війська (від княжих часів до 20-х років XX ст.). 4-е вид., змінене і доповн. / І. Крип'якевич, В. Гнатевич, З. Стефанів та ін. Львів: Світ, 1992. 702 с 7. Історія українського війська /М. Відейко, А. Галушка, В. Лободаєв, М. Майоров та ін. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2016. 414 с. 8. Литвин М.Р. Українсько-польська війна 1918-1919. Львів, 1998. 478 с. 9. Руккас А. «Разом з польським військом»: Армія Урмія Української Народної Республіки 1920 р. (структура, організація, чисельність, уніформа). Ніжин: Видавець: ПП Лисенко М.М., 2013. 480 с. 10. Удовиченко О. І. Україна у війні за державність: історія організації і бойових дій Українських Збройних Сил 1917-1921. Київ: Україна, 1995. 206 с

	Додаткова література: 1. Історія війн і збройних конфліктів в Україні: енцикл. довід. /Авт.-упоряд. О. І. Гуржій та ін.]. Київ: Вид. гуманіст. л-ри, 2004. 250 с. 2. Завальнюк О. Олійник С. Бій під Сидоровим 25 липня 1920 року: забута звитяга армія УНР Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: історичні науки. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. Т. 40. С. 195-205. 3. Литвин С. Суд історії: Симон Петлюра і петлюріана. Київ: Вид-во імені Олени Теліги, 2001 640 с 4. Реєнт О. П. Славетна Україна. Битви та повстання імперської доби і визвольні змагання 1917-1921 років. Київ: Арії, 2023. 272 с 5. Савченко В. Дванадцять війн за Україну / Пер. з російської А. Сопронюка. Київ: Нора-Друк, 2016. 480 с. 6. Україна й українці в постімперську добу (1917–1939) /НАН України, Ін-т історії України. Київ: Академперіодика, 2021. 620 с., 124 с. іл. 7. Шанковський Л. Українська армія в боротьбі за державність. Мюнхен, 1958. 319 с.		
Обсяг дисципліни (години) та види занять	<i>Денна форма навчання:</i> лекційні заняття (16 год.), семінарські заняття (16 год.), самостійна робота (88 год.) <i>Заочна форма навчання:</i> лекційні заняття (8 год.), семінарські заняття (8 год.), самостійна робота (104 год.).		
Система оцінювання результатів навчання	Увесь навчальний курс оцінюється в 100 балів. В поточне оцінювання включається: семінарські заняття – 40 балів, модульна контрольна робота – 40 балів, самостійна робота – 10 балів, індивідуальні навчально-дослідні завдання – 10 балів.		
	Поточний і модульний контроль – 100 балів		Сума балів
	Поточний контроль	МКР	Самостійна робота
	40	40	20
Критерії оцінювання знань, умінь, навичок студентів на навчальних заняттях	Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за 12 бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка».		
Поточний контроль	Усне опитування, письмовий контроль, виконання самостійної роботи, модульна контрольна робота.		
Підсумковий контроль	Залік		
Локація	Згідно з розкладом (https://kpnu.edu.ua/rozklad-zaniat/)		